

Sygn. akt II AKzw 802/23

POSTANOWIENIE

Dnia 2 sierpnia 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie, II Wydział Karny, w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Robert Pelewicz (del.)

Protokolant: Monika Łojewska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Regionalnej w Krakowie Marty Gdańskiej - Kusior

po rozpoznaniu w sprawie

S. P.

skazanego z art. 278 § 1 k.k. i inne

zażalenia wniesionego przez skazanego na postanowienie Sądu Okręgowego w Tarnowie z 14 czerwca 2023 r., sygn. akt III Kow 738/23, w przedmiocie odmowy udzielenia warunkowego przedterminowego zwolnienia

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. i art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w.

postanawia

1/ utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie;

2/ zwolnić skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa wydatków za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 14 czerwca 2023 r., sygn. akt III Kow 738/23, Sąd Okręgowy w Tarnowie odmówił skazanemu S. P. udzielenia warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary łącznej 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Brzesku z 13 marca 2023 r., sygn. akt II K 613/22 - za przestępstwa z art. 278 § 1 k.k. i inne.

Na powyższe postanowienie zażalenie złożył skazany S. P., podkreślając, że zmienił on całkowicie swoje zachowanie. Zaakcentował prawidłowe funkcjonowanie w zakładzie karnym, co skutkowało wielokrotnym nagradzaniem osadzonego. Skazany podjął również pracę poza terenem jednostki penitencjarnej w systemie bez konwojenta. Stwierdził, że zależy mu na opuszczeniu zakładu karnego w sezonie letnim, w celu większych jego zdaniem możliwości znalezienia pracy w tym okresie.

W konkluzji zażalenia skazany wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i udzielenie mu warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty kary pozbawienia wolności.

Sąd Apelacyjny stwierdził, co następuje:

Zażalenie skazanego nie zasługuje na uwzględnienie.

Należy na wstępie podkreślić, że warunkiem ustalenia pozytywnej prognozy wobec sprawcy przestępstwa, uzasadniającej decyzję o udzieleniu warunkowego przedterminowego zwolnienia jest uwzględnienie wszystkich okoliczności dotyczących tego sprawcy, jakie zostały ujawnione w toku postępowania o warunkowego przedterminowe zwolnienie, z punktu widzenia kryteriów przewidzianych w art. 77 § 1 k.k. Zgodnie z tym przepisem natomiast

skazanego na karę pozbawienia wolności sąd może warunkowo zwolnić z odbycia reszty kary tylko wówczas, gdy jego postawa, właściwości, warunki osobiste, okoliczności popełnienia przestępstwa oraz zachowanie po jego popełnieniu i w czasie odbywania kary uzasadniają przekonanie, że skazany po zwolnieniu będzie stosował się do orzeczonego środka karnego lub środka zabezpieczającego i przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie popełni przestępstwa.

Tak szczegółowe określenie materialnoprawnych kryteriów, przy uwzględnieniu których powinna być podejmowana decyzja o warunkowym zwolnieniu, jak w art. 77 § 1 k.k., stawia jednocześnie precyzyjne wymogi w zakresie rozważenia określonych okoliczności w postępowaniu w przedmiocie zastosowania tej instytucji. W konsekwencji postępowanie to powinno być tak ukierunkowane, by poza uwagą sądu orzekającego na podstawie art. 77 § 1 k.k. nie pozostały żadne doniosłe okoliczności dotyczące skazanego, należące do kategorii określonych w tym przepisie, a które mogłyby być podstawą do wyciągnięcia wniosków co do prognozy wobec jego osoby. Ustalenie pozytywnej prognozy, o której mowa w art. 77 § 1 k.k. musi bowiem stanowić bowiem wynik rozważań kompleksowych, dotyczących wszystkich okoliczności faktycznych i ustawowych kryteriów warunkowego zwolnienia, a nie efekt wybiórczego eksponowania jedynie części z nich. Pominięcie okoliczności, które mają doniosły charakter z punktu widzenia zastosowania art. 77 § 1 k.k., będzie zawsze wskazywać na rażące naruszenie art. 7 k.p.k., bez wątpienia mające wpływ na treść postanowienia o warunkowym przedterminowym zwolnieniu.

Taka sytuacja nie miała miejsca w realiach rozpoznawanej sprawy, o czym przekonuje z jednej strony treść uzasadnienia zaskarżonego postanowienia, z drugiej zaś wywody zawarte w zażaleniu skazanego. Podkreślenia w powyższym kontekście wymaga, że kara łączna 10 miesięcy pozbawienia wolności, którą skazany odbywa w zakładzie karnym, co do której stara się o warunkowe zwolnienie, nie jest jedyną, którą ma/miał do wykonania. Skazany dotychczas w warunkach zakładu karnego przebywał 6 razy, zaś aktualny pobyt jest siódmym. Jest osobą wielokrotnie karaną, przy czym jak wynika z karty karnej, pierwszy raz był karany 13 lat temu i następnie systematycznie popełniał kolejne przestępstwa. Dodać także należy, że skazany w 2019 roku korzystał z możliwości odbywania kary w systemie dozoru elektronicznego, po tym okresie jednak w dalszym ciągu nie przestrzegał porządku prawnego wchodząc w kolejne konflikty z prawem, a przestępstwa, za które aktualnie odbywa karę łączną pozbawienia wolności zostały popełnione już po dozorze elektronicznym skazanego.

Natomiast nie ulega wątpliwości, iż w warunkach zakładu karnego skazany funkcjonuje prawidłowo, w tym znaczeniu, że karę odbywa w zakładzie typu półotwartego w systemie programowego oddziaływania, od kilku miesięcy pracuje poza terenem zakładu karnego, a z pracy wywiązuje się bez zastrzeżeń o czym świadczy chociażby list pochwalny. Dwa razy był nagradzany, karany dyscyplinarnie nie jest, skazany ukończył program w zakresie przeciwdziałaniu uzależnieniu i nadużywaniu alkoholu. To niewątpliwie elementy pozytywne, niemniej jednak nie na tyle, by uznać prognozę kryminologiczno-społeczną wobec skazanego za jednoznacznie pozytywną, a co za tym idzie udzielić mu warunkowego przedterminowego zwolnienia. Nie można pomijać bardzo przeciętnej, wręcz negatywnej opinii z miejsca zamieszkania skazanego, gdzie skazany był agresywny i stosował przemoc fizyczną. Skazany miał skłonności nie tylko do nadużywania alkoholu, ale i niestety także do nadużywania środków odurzających. Przypomnieć więc trzeba skarżącemu, że warunkowe przedterminowe zwolnienie to instytucja o charakterze wyjątkowym, która może być stosowana jedynie w uzasadnionych przypadkach, a wykluczone jest jej stosowanie w sposób nadmierny bądź liberalny (postanowienie SA w Krakowie z 28.10.2019., II AKz w 31/19, LEX 3007589). Warunkowe zwolnienie jest odstępstwem od zasady wykonania kary całości, tak jak orzeczono ją w wyroku skazującym, stosując to odstępstwo należy najpierw przeanalizować przesłanki do warunkowego zwolnienia z art. 77 § 1 k.k. i udzielenie warunkowego zwolnienia może mieć miejsce tylko wówczas jeśli analiza tych przestanków wskazuje na to, iż skazany będzie już przestrzegał porządku prawnego, mimo nie wykonania kary w całości (postanowienie SA w Krakowie z 25.07.2017., II AKz w 681/17, LEX 2521570).

Stosowane w przeszłości wobec skazanego liczne środki probacyjne w ramach zawieszenia wykonania kar pozbawienia wolności okazały się nietrafne, skoro skazany wchodził później i to wielokrotnie w konflikt z prawem. Dobrodziejstwo odbywania kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego kilka lat temu w efekcie też trzeba uznać za nietrafne, skoro skazany znowu wchodził w konflikt z prawem. Ponadto skazany wykazywał problemy z alkoholem

i środkami odurzającymi, a jego zachowanie w miejscu zamieszkania należy oceniać negatywnie. Jeśli to wszystko wziąć pod uwagę, a nie tylko aktualną postawę w zakładzie karnym, która jest oczywiście istotnym elementem przy instytucji warunkowego przedterminowego zwolnienia, ale nie jedynym do zastosowania tejże instytucji, to tym samym udzielenie skazanemu warunkowego przedterminowego zwolnienia nie znajduje uzasadnienia, gdyż prognoza kryminologiczno-społeczna wobec skazanego nie jest w dalszym ciągu pozytywna. W powyższym kontekście skarżący powinien pamiętać, że naruszeniem porządku prawnego w rozumieniu art. 77 § 1 k.k., jako przesłanki nawiązującej do postawy sprawcy w toku wykonywania kary pozbawienia wolności, jest zachowanie się skazanego nie tylko wbrew zakazom lub nakazom prawa karnego (popelnienie przestępstwa), ale także prawa administracyjnego (popelnienie wykroczenia) oraz wbrew regułom, których przestrzeganie mieści się w granicach zadań i celów, które prawo karne wiąże z takimi instytucjami, jak warunkowe zawieszenie wykonania kary, czy udzielenie zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego.

Dodatkowo z opinii penitencjarnej nie wynika, ażeby skazany poddał się skutecznym oddziaływaniom penitencjarnym, które mogłyby pomóc mu w przezwyciężeniu jego słabości i choć jego zachowanie w zakładzie karnym było zasadniczo właściwe, to nie oznacza jeszcze, że w warunkach wolnościowych również takie będzie. Skazany jedynie dostosował się do wymogów, jakie stawia mu administracja zakładu karnego. Brak jest natomiast jakichkolwiek gwarancji, że w jego postawie doszło do trwałych zmian, co ma istotny wpływ na decyzję o warunkowym przedterminowym zwolnieniu. Trudno w tej sytuacji zaakceptować pogląd, że proces resocjalizacji skazanego może przebiegać poza jednostką penitencjarną, a kluczowym aspektem w tym zakresie jest fakt, że skazany „Prezentuje niski stopień samokontroli.”, a „Środki karne jak i probacyjne nie przyniosły oczekiwanego rezultatu.” (k. 10v).

Ponieważ skazany nie ma żadnego majątku, a pracując w zakładzie karnym osiąga niewielkie dochody, to Sąd Apelacyjny uznał, iż uiszczenie przez niego wydatków związanych z postępowaniem odwoławczym byłoby zbyt uciążliwe. Dlatego też, na zasadzie art. 624 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w. zwolnił go od ich zapłaty.